

Id-drittijiet tan-nisa m'għandhomx jitnaqqsu

Dikjarazzjoni Feminista Kollettiva

Bhalissa qiegħdin naraw mudell inkwetanti ħafna b'koerenza ostinata fid-dibattiti li għaddejnin bhalissa f'diversi aġenziji multilaterali – b'attakk sistemiku mgedded fuq l-aġenzija tan-nisa. Iċċelebrati strumentalment bħala persuni li jieħdu ħsieb il-familja li jissagrifikaw lilhom infushom, professjonisti tal-kura tas-saħħa dedikati, jew ommijiet li jrawmu li jkunu battala biex jaqdu l-funzjoni riproduttiva tagħhom, in-nisa jsibu ruħhom dejjem aktar magħluqa u fgati f'narrattivi qarrieqa mikula ta' sterjotipi tas-saħħa li jsaħħu r-rwoli assenjati tagħhom bħala persuni vulnerabbli. Iżda r-realtà tan-nisa hija differenti: huma, pjuttost, vulnerabbli. Is-servizz tax-xufftejn li jirċievu jikkonfligġa radikalment mal-miżuri ta' awsterità li jnaqqsu l-impenji u l-obbligi finanzjarji pubbliċi għall-funzjonijiet essenzjali tagħhom u xogħol ieħor ta' riproduzzjoni soċjali, u jkompli jaggrava l-isfruttament tan-nisa u l-bniet li jkomplu jwettqu xogħol bla ħlas bil-kbir ^[1]. Din id-disparità mhux biss idgħajef l-awtodeterminazzjoni u l-partecipazzjoni soċjo-politika tan-nisa. Tesponi wkoll il-wirt perseveranti ta' ingustizzja strutturali aktar profonda li titlob l-attenzjoni, l-analiżi u l-azzjoni urgenti tagħna ta' kuljum.

Wara l-pandemija u s-snin ta' tiġdid tal-gwerra globali, id-dritt tan-nisa li jesprimu aġenzija politika fuq ġisimhom stess qed jerġa' taħt attakk brutali, b'diversi modi. Offensivi attwali fuq id-drittijiet u l-benessri tan-nisa qed jiżvolġu – u qed jirnexxu – globalment. Fl-Afganistan in-nisa jitkeċċew bla ħniena mill-isfera pubblika, filwaqt li fl-Iran il-kuraġġ tan-nisa rriżulta f'repressjoni brutali segwita mill-patrijarkat reliġjuż. Sadanittant, fl-Istati Uniti, ir-riformi legali qed jeqirdu d-dritt għall-abort, u jillimitaw l-aċċess għall-kura tas-saħħa sesswali u riproduttiva b'mod aktar ġenerali ^[2]. Fl-Ewropa, direttiva li qed tiġi diskussa tirriskja li tiddekriminalizza l-istupru u li tħassar il-Konvenzjoni ta' Istanbul. F'Gaza u fix-Xatt tal-Punent, l-istituzzjonijiet tan-Nazzjonijiet Uniti u l-Istati Membri għadhom paralizzati wara kunflitt li sal-lum qatel 'il fuq minn 35,000 ruħ (mill-12 ta' Mejju) ^[3] – bin-nisa u t-tfal jirrapprezentaw il-biċċa l-kbira tal-vittmi. L-istess storja, l-istess doom, bħal fil-kunflitti armati kollha.

Il-gwerra hija tabilhaqq il-kwintessenza tas-sistema patrijarkali. L-aggressjoni tiġġustifika l-oppressjoni, u l-abbuż isir l-għodda ta' "preferenza biex "issolvi" kunflitt ^[4]. Dawn id-dinamiċi ossessivi jagħmlu l-korpi tan-nisa l-art ta' battalja perfetta tal-gwerra strutturali.

Anke fl-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa – fejn uffiċjali nstabu ħatja ta' attacchi sesswali kontra nisa u bniet fir-Repubblika Demokratika tal-Kongo matul il-Covid-19 u s-superstiti ħallsu 250 dollaru kull wieħed ^[5] – sejhiet reċenti għal riformi li jirrispondu għall-ġeneru u protezzjoni tal-id-drittijiet tan-nisa qed jerġgħu jiġu opposti ^[6]. Minkejja l-eżistenza ta' diversi strumenti normattivi internazzjonali u mekkaniżmi reġjonali li jirrikonoxxu u jafferemaw it-tnejn ^[7], id-drittijiet fundamentali sesswali u riproduttivi għadhom jiffaċċjaw sfidi diretti.

Dan kif qed jiġi ġġustifikat? Fi hdan id-WHO, xi wħud jargumentaw li d-drittijiet tas-saħħa sesswali u riproduttiva huma kwistjonijiet "politiċi" li għandhom jiġu indirizzati mill-gvernijiet nazzjonali, peress li jmorru lil hinn mill-mandat "tekniku" tad-WHO. Iżda s-saħħa hija intrinsikament politika - realtà li l-Kostituzzjoni tad-WHO tirrikonoxxi b'mod espliċitu meta tafferma li fatturi politiċi strutturali, bħall-iżvilupp mhux ugwali u d-diskriminazzjoni, huma impedimenti għall-kisba tad-dritt għas-saħħa. Il-Kostituzzjoni tad-WHO tirrikonoxxi wkoll il-paċi, il-kooperazzjoni internazzjonali u r-responsabbiltà tal-gvernijiet għall-benessri tan-nies tagħhom bħala essenzjali għas-saħħa. Din il-konġuntura tqajjem mistoqsija fundamentali: kif ir-rilevanza politika tad-WHO tikkawża tbatija meta qed nitkellmu dwar il-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tan-nisa, filwaqt li l-istess livell ta' skumdità ma jinstabx fi kwistjonijiet politiċi sensittivi oħra? L-inkoraġġiment tal-pajjiżi biex iżommu l-infiq fuq is-saħħa fil-"pakkett fiskali" tagħhom jew l-insistenza fuq il-qdusija tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, anki jekk dawn il-politiki jfixklu l-aċċess għal mediċini u żrieragħ essenzjali, ma jqajmux l-istess reazzjonijiet imħassba.

L-emarġinazzjoni u s-sottomissjoni sistematika tal-gruppi soċjali hija sinjal intrinsikament inaċċettabbli ta' poter li jkompli jiġi impost. Għan-nisa u komunitajiet emarġinati oħra li qed jiffaċċjaw kull xorta ta' ingustizzji, dan is-setgħa annuża hija rikonoxxuta b'mod wiesa' u sod profundament - u komunement imsejha patrijarkat. Mudelli patrijarkali, tant imdaħħla fil-fond fir-reliġjonijiet u fil-wirt ta' strutturi istituzzjonali, huma faċli biex jintużaw u użati b'mod wiesa', sal-punt li jiġu aċċettati u interiorizzati permezz ta' wirjiet storiċi u evergreen tal-kolonjaliżmu, l-imperialiżmu u l-populiżmu. Ċentrali għal dawn il-manifestazzjonijiet kollha hija s-soppressjoni tal-voċijiet, l-aġenzija, u l-awtonomija tal-ġisem.

Kif in-nisa u minoranzi oħra jibqgħu jiġu ttrattati llum fis-sistema multilaterali jirrifletti biss loġika patrijarkali bla tarf bħal din. Dan huwa moħbi b'retorika mhux konvinċenti flimkien ma' interventi minimalisti li huma mmirati biex lift il-linja bażi fl-aħjar. Iktar iva milli le, madankollu, inizjattivi bħal dawn jispiċċaw jikkonfermaw mill-ġdid l-istatus quo ta' rwoli tas-soċjetà sterjotipati. Ma jindirizzawx l-għeruq tal-vjolenza diretta inerenti f'sistema fejn l-Istati Membri suppost jtkellmu għan-nisa tagħhom - bħallikieku n-nisa kienu possedimenti!

Fid-dinja, in-nisa jirrapprezentaw il-maġġoranza. L-istituzzjonijiet politiċi f'kull livell għandhom obbligu legali li jirrikonoxxu u jonoraw din ir-realtà, aktar milli jdgħajfuha ftit ftit. Huwa imperattiv li n-nisa kollha jingħaqdu flimkien u jsaħħu l-ġlidiet komuni tagħhom biex ihegġu lill-gvernijiet u lill-istituzzjonijiet multilaterali biex jегħlbu u jżarmaw din l-ordni mhux sostenibbli tal-affarijiet.

^[1] Dana Abed and Fatimah Kelleher (2022). 'L-Assault tal-Awsterità: Kif Għażliet Prevali ta' Politika Ekonomika huma Forma ta' Vjolenza bbażata fuq is-Sessi'. <https://policy-practice.oxfam.org/resources/the-assault-of-austerity-how-prevailing-economic-policy-choices-are-a-form-of-g-621448/> [Aċċessat 13 Mejju 2024].

^[2] Rachel Easter, [Amy Friedrich-Karnik](#) and [Megan L. Kavanaugh](#), (2024), 'Kwalunkwe Restrizzjoni fuq il-Hsara tal-Kura tas-Saħħa Riproduttiva għall-Awtonomija Riproduttiva: Evidenza minn Erba' Stati'. <https://www.guttmacher.org/report/any-restrictions-reproductive-health-care-harm-reproductive-autonomy-evidence-four-states> [Aċċessat 13 Mejju 2024].

^[3] <https://www.aljazeera.com/news/2024/5/12/un-chief-urges-immediate-ceasefire-in-gaza-as-35000-palestinians-killed> [Aċċessat 13 Mejju 2024].

^[4] 'Ċentru għall-Politika Barranija Feminista (2024) Strongmen u Vjolenza: Konnessjonijiet ta' anti-femminiżmu u żviluppi anti-demokratiċi. Ċentru għall-Feministi Barranin Politika, Berlin'. <https://centreforfeministforeignpolicy.org/wordpress/wp-content/uploads/2024/02/CFFP-strongmen-and-violence.pdf> [Aċċessat 13 Mejju 2024].

^[5] <https://www.voanews.com/a/internal-documents-show-the-world-health-organization-paid-sexual-abuse-victims-in-congo-250-each/7354013.html> [Aċċessat 13 Mejju 2024].

^[6] Kerry Cullinan (2024) 'Filiela fuq il-Grupp tad-Drittijiet Riproduttivi fil-Bord Eżekuttiv tad-WHO 'Jidgħajef' is-Segretarjat u l-Approċċ 'Ibbażat fuq ix-Xjenza'. <https://healthpolicy-watch.news/row-over-reproductive-rights-group-at-who-board-undermines-science-based-approach/> [Aċċessat 13 Mejju 2024].

^[7] Tali: [II-Konvenzjoni dwar l-Eliminazzjoni tal-Forom kollha ta' Diskriminazzjoni Kontra n-Nisa \(CEDAW\)](#), it-trattat internazzjonali adottat fl-1979 mill-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti; [Id-Dikjarazzjoni u Pjattaforma ta' Azzjoni ta' Beijing \(BpfA\)](#), maqbul matul ir-4 Konferenza Dinjija dwar in-nisa fl-1995; [II-Protokoll ta' Maputo Javvanza d-Drittijiet tan-Nisa Afrikani](#), adottat mill-Unjoni Afrikana fl-2003 u promulgat fl-2005.